

Anu Nurkka

21.08.2023

Valtiovarainministeriö
Katju Holkeri
Ira Alanko

Lausunto on valmisteltu lausuntopalvelu.fi:ssä

Viite: Lausuntopyyntöne 14.06.2023 VN/17764/2023

Avoimen hallinnon viidennen toimintaohjelman luonnos

Avoimen hallinnon 5. toimintaohjelman luonnoksen valmistelu on ollut kiitettävän monipuolista ja eri tahoja on osallistettu taustatietojen hankintaan laajasti. Taustamuistio ja Mitä kuulumme? -muistio sisältävät runsaasti myös konkreettisia toimia avoimen hallinnon tavoitteiden saavuttamiseksi. Toivottavasti mahdollisimman paljon näistä kirjauksista pystytään viemään käytäntöön.

Toimintaohjelmaluonnoksessa korostetaan yhteistyön merkitystä. Se on erittäin tärkeää avoimen hallinnon periaatteiden edistämiseksi niin Suomen sisällä kuin kansainvälisestikin. Konkreettiseksi työkaluksi on nostettu dialogit (Sitoumus 1. Dialogit ja kohtaamiset tukevat demokratiaa ja edistävät yhteistä ymmärrystä), joiden käyttöä on tarkoitus laajentaa nykyisestä. Tämä on kannatettava suunnitelma, joskin dialogien tulosten hyödyntäminen ja niistä viestiminen keskusteluiden jälkeen tulee toteuttaa.

Dialogien lisäksi on olemassa myös muita yhdenvertaisten osallisuusmahdollisuuksien edistämiseen kehitettyjä toimintamalleja ja hyviä käytäntöjä. Näistä esimerkkeinä [kielitetöiden työskentely](#), jonka avulla voidaan mm. purkaa ja poistaa ymmärtämisen ja osallistumisen esteitä. THL:n internetsivuilla on tehty [kooste erilaisista osallisuuden edistämisen keinoista ja osallistamisen ohjeista](#).

Avointa hallintoa tukee myös THL:ssä kehitetty [osallisuutta edistävä hallintomalli](#). Hallintomallin periaatteita ovat 1. Kumppanuus julkisten, yksityisten (ml. kolmas sektori) ja kansalaisten välillä, 2. Yhteistuotannon ja yhteisluomisen mahdollistavat rakenteet ja 3. Yhdessä sovitut tulokset ja vaikutukset (tulos- ja vaikuttavuusperusteisuus). Periaatteet tukevat toisiaan ja ne on tarkoitettu noudatettaviksi niin asioiden valmistelussa, suunnittelussa kuin tuotannossakin. Esimerkiksi valtiovarainministeriö (VM) suosittelee julkisiin hankintoihin osallistamiseen sovellettavaksi THL:n kehittämää osallisuutta edistävää hallintomallia. VM kehottaa, että hankintayksiköt osallistavat palvelunkäyttäjät etenkin sosiaali- ja terveyspalvelujen hankinnoissa. [Suomen julkisten hankintojen tilannekuva \(Valtiovarainministeriö 2020\)](#)

Avoimen hallinnon edistämiseksi on myös tärkeää muistaa [päätösten vaikutusten ennakoarvioinnit](#). Etenkin huolelliset ihmisiin kohdistuvien vaikutusten arvioinnit tukevat avoimen hallinnon toimeenpanoa.

Virkamiesverkoston aiempaa parempi hyödyntäminen avoimen hallinnon toimintaohjelman tavoitteiden eteenpäin viemisessä on erinomainen asia (Sitoumus 3. Avoimen hallinnon toimijoiden

Anu Nurkka

21.08.2023

tuki kotimaassa ja kansainvälisesti.) Verkoston avulla saadaan varmasti nykyistä paremmin vietyä asioita käytäntöön ja myös tuotua eri toimijoiden hyviä käytäntöjä laajempaan käyttöön.

THL pitää avoimen hallinnon 5. toimintaohjelman luonnoksessa mainittuja sitoumuksia kannatettavina ja on jo monin osin toiminut sen tavoitteiden mukaisesti ollen samalla valmis viemään tavoitteita edelleen eteenpäin osana omaa toimintaansa.

Pääjohtaja

Markku Tervahauta

Hallinto- ja talousjohtaja

Mia Nykopp

SIGNATURES**ALLEKIRJOITUKSET****UNDERSKRIFTER****SIGNATURER****UNDERSKRIFTER**

This documents contains 2 pages before this page

Dokumentet inneholder 2 sider før denne siden

Tämä asiakirja sisältää 2 sivua ennen tätä sivua

Dette dokument indeholder 2 sider før denne side

Detta dokument innehåller 2 sidor före denna sida

authority to sign

representative

custodial

asemavaltuus

nimenkirjoitusoikeus

huoltaja/edunvalvoja

ställningsfullmakt

firmateckningsrätt

förvaltare

autoritet til å signere

representant

foresatte/verge

myndighed til at underskrive

repræsentant

frihedsberøvende